

hvor uheldigt Valget af Rigsdagsmanden for Eftſted Amts 2den Valgkreds har været, ſamt hvor daarlige Valgere der maa være i denne Valgkreds, og naar han under ſin Fantafis vilde Flugt endvidere har paa mine Ytringer om Lyendeforholdene villet begrunde en Dom over hele Befolkningen i Thy, ſaa gjør det mig ondt, at jeg maa berøbe ham hans Dinger, der klædte ham ſaa godt, men jeg maa oplyſe ham om, at jeg ikke talte ſpecielt om Befolkningen i Thy. Jeg talte om de Erfaringer, ſom ere gjorte hele Landet over, og jeg ſtaaſt ſaaledes her med et Brev i Haanden, ſom er fra en ganſke anden Egn, nemlig fra Langeland, og Brevſkriveren, ſom har deltaget i en der nedſat Komites Forhandlinger om denne Sag, udtaler ſig fuldſtændig i Overensſtemmeſe med, hvad jeg ſagde igaar, og han ſlutter med en Opfordring til mig om paa Rigsdagen at virke for, at det ſkal forbydes enhver Huusbond eller Arbejdsgeber at modtage noget Lyende i ſin Tjenefte, ſom ikke er lovlig ſkilt fra ſin forrige Huusbond, ſamt at det ligeledes ſkal paalægges enhver Huusbond at give Vidnesbyrd i Studſmaalsbogen. Jeg anfører dette ſom et Vidnesbyrd om, at det ikke alene er fra Thy, at jeg har mine Erfaringer, men at jeg ogſaa har ſaadanne fra det øvrige Land. Tøvrigt vil jeg bringe det ærede Medlem og hans Venner i Erindring, at Andragenderne fra Landboforeningerne jo ogſaa ere fra hele Landet, og forſaavidt ſom diſe Andragender ere hændte til Folkethinget, ere de jo ligesaa vel hændte til mig ſom til det ærede Medlem og hans Venner, og de deri paa beraabte Erfaringer maa vi viſtnoſ være berettigede til at anſe for nogenlunde paalidelige. Det ærede Medlem tror altid, at det er Folkets Røſt, der udtaler ſig igjennem ham, — ja, ſelv naar det er Røſten fra Sjællands Biſkop, der gjenslyder i hans Tale, ſom i hans berømte Tale om den fri Konkurrence, der jo her i Salen er bleven fremdraget, ſaa er det i hans Mund en Folkerrøſt. Naar det ærede Medlem ſaaledes altid taler i Folkets Navn, ſaa forekommer det mig dog, at han ikke ſkulde afſlægge os Andre ſaa lærtigt, at vi ikke engang ſkulde kunne tale i vor egen Valgkreds Navn; men naar vi udtale Meninger, der ikke ſtemme med hans, ſaa er det ikke Folkemeninger, men ſaa er det ganſke mærkværdige, ſnurrige og ſnurrende Meninger, ſom ikke høre hjemme i Befolkningen. — Jeg ſkal nu gaa over til nogle Bemærkninger om ſelve den foreliggende Sag, ſom fremkom igaar, ikke alene fra den Side, men ogſaa fra den modsatte Side. Saa vel den høitærede Juſtitsminiſter ſom det ærede Medlem for Kjøbenhavn udtalte, at Lyendeforholdets uheldige Udvikling ſkyldtes ikke alene Lovgivningen, men ogſaa Tidens hele Retning og Udvikling. Dette er nu fra en Side fuldkommen ſandt, men fra den anden Side vil jeg dog gjøre opmærksom paa, at denne Retning i Tiden er

hverken været op af Jorden eller blæſt ned fra Luften. Vi — det vil ſige Medlemmerne af dette Thing — have ſelv haft en meget væſentlig Andel i denne Tidens Retning for vort eget Fædrelands Bedkommende. Naar de Herrer Medlemmer af Thinget have Meninger, ſom de ikke ſtrag kunne ſætte igjennem, ſaa bliver diſe Meninger ſendte ud i Befolkningen, ſom bliver gjennemagiteret, og naar derfra diſe Meninger vende tilbage her til Thinget, ſaa ere de blevene Folkets Røſt og ſaa betegne de ſtrag en Retning i Tiden. Saa er det blevet et nyt Udviklingsſtandpunkt, fra hvilket man gjør ſine Fordringer gjældende, men ſaa kan man ikke ſaadan ſkyde Anſvaret derfor fra ſig; thi det er os ſelv, Medlemmerne af dette Thing, der have været Hovedaarsagen til, at vi ſtaa paa dette Standpunkt. Det paaftaaſt jeg beſtemt, thi det er førſt, naar diſe Theorier og Ideer, der give Udviklingen ſin Retning, adopteres her i Salen og faae Lovens Stempel, at de faae virkelig Magt. Der blev yttrret igaar, at jeg havde ſtilbredt Lyendeforholdene med altfor ſtarke Farver, og at her ſaa nogen Overdrivelse i Landboforeningens Andragender og i min Fremſtilling af diſe Spørgſmaal. Det maa jeg paa det Beſtemteſte benegte for mit Bedkommende. Jeg har ikke nævnt et eneſte Exempel, uden at jeg kan paaviſe Faktum, og ſom ofteſt endog med Alttlykker konſtatere de enkelte Tilfælde, jeg har talt om, ſaa at diſe kunne godtgjøres med uomſtødelige, juridiffe Bewiſer. Jeg kunde have draget meget ſtærkere Exempler frem, men jeg gjorde det ikke, fordi de vare ſaa eneſtaaende, at jeg ſelv ſøgte, de ſom ſaadanne ikke kunde have ſtor Betydning. Størſtedelen af mine Bemærkninger om Kontraktforhold bleve jo ikke fremſatte ſom Vidnesbyrd om, hvorledes Lyendeforholdene i Almindelighed vare, men de bleve fremſatte ſom Vidnesbyrd om, hvor lidet Sikkerhed den nuværende Lyendelov giver. Diſe Vidnesbyrd ere alligevel alle tagne af det virkelig Liv, og jeg tror, at man ved at gjennemſe Landboforeningernes Andragender, hvis Sanddrubed man dog vel ikke her vil betvivle, vil finde en Maſſe lignende Exempler og lige ſaa ſtærkt talende Vidnesbyrd ſom dem, der bleve anførte af mig. Naar det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) kom med en Hentydning til min Stridbarhed, ſaa er det jo ganſke viſt, at naar Mindretallet ikke vilde ſtille lige overfor Minoriteter, ſom det ikke deler, ſaa er allerede dets Udtaleſe af en anden Mening end Flertallets iſølge dets Opfattelſe et Tegns paa Stridbarhed; men jeg tillader mig dog at tro, at den Maade at godtgjøre Stridbarhed paa, er fuldſtændig ubeſøiet. Derſom det ærede Medlem kunde paaviſe, at det var mig, der fremſtalte Uenigheden ved at underlægge ham andre Anſkuelſer og Meninger end dem, ſom virkelig af ham blive hævdede og forſvarede, da var det